

Seksueel geweld moet stoppen

Oordeel is een rubriek waarin lezers hun mening geven over zaken die verband hebben met de gezondheidszorg. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen voor deze rubriek in te korten.

In te sturen stukken adresseren aan: Redactie 'Verpleegkunde nieuws', Postbus 246, 3990 GA Houten

In 'Verpleegkunde nieuws' nr.23 staan twee artikelen waarin ongewenste intimiteiten c.q. seksueel geweld een belangrijke plaats innemen.

In het eerste artikel wordt ervoor gepleit om een seksueel appél van verpleeghuisbewoners als hulpvraag te zien en te bemiddelen via de Stichting Alternatieve Relatiebemiddeling. In het tweede artikel wordt gepleit voor meer begrip voor de patiënt die zich agressief opstelt en worden een aantal tips gegeven die je kunt gebruiken als je zover bent dat je je het (seksuele) geweld niet meer persoonlijk aantrekt.

Ik vind het prima dat seksueel geweld zoveel aandacht krijgt en de uiteindelijke acties/tips zijn bruikbaar en cliëntgericht. Maar er wordt mijns inziens iets heel belangrijks overgeslagen namelijk: wat gebeurt er met jou als verzorgende / verpleegkundige als je wordt lastig gevallen en hoe kun je daar (voor jezelf!) zo goed mogelijk mee omgaan.

Ongewenste intimiteiten hoef je van niemand te accepteren, ook niet van patiënten/cliënten. Je bent uitdrukkelijk niet verantwoordelijk voor het gedrag van een patiënt, je bent slachtoffer en geen dader. Juist in je rol als verpleegkundige is het moeilijk om in te grijpen wanneer patiënten seksueel getinte

opmerkingen maken. Je voelt je verantwoordelijk en wilt het contact niet schaden. Daarbij moet je zorg verlenen.

Complimentje

In het artikel over het verpleeghuis wordt gesteld dat de verzorgende een complimentje over haar uiterlijk niet vervelend zou moeten vinden (!) want als een jonge vent een complimentje maakt dan voelt ze zich toch ook gevleid?!

Nee, nee, nee helemaal mis. De schrijver heeft er niets van begrepen. Een complimentje is leuk of is niet leuk (namelijk seksistisch) en dat voel je niet snel fout aan. Leeftijd speelt daarbij geen enkele rol. Herhaaldelijk te horen krijgen dat je zo'n mooie lieve zuster bent door iemand die z'n ogen alleen op je borsten richt, is geen compliment, dat is een ongewenste intimiteit. En als je dat vervelend vindt, wil dat niet zeggen dat je geen gevoel voor humor hebt en ook niet dat je preuts bent. Je hebt gewoon een gezond gevoel voor wat wel en wat niet klopt.

Verpleegkundigen en verzorgenden moeten leren om op dat gevoel, te vertrouwen, om hun weerzin serieus te nemen, zich niet te schamen en de kwestie vooral met elkaar te bespreken in een sfeer van onderling respect. Hun welzijn is in het geding.

Het belang van diegene die wordt lastig gevallen, moet centraal staan. Zij moet beschermd worden. Zolang zij dit zelf nog niet kan door professioneel te reageren (bijvoorbeeld kortdaat, met overwicht en structurerend) dan moet zij misschien niet meer (alleen) naar de patiënt.

Bij niet verwarde mensen is het een goed idee wanneer een hoger geplaatste, bijvoorbeeld de hoofdverpleegkundige, met de patiënt gaat praten. De inzet zou kunnen zijn dat de hulp stopt wanneer het gedrag nog een keer voorkomt. Bij herhaling is aangifte bij de zedenpolitie ook een optie. Het is ongelofelijk wat onze beroepsgroep accepteert. Wanneer een taxichauffeur in elkaar wordt geslagen vraagt niemand zich af wat de hulpvraag van de dader is en staat de beroepsgroep vierkant achter het slachtoffer.

Verpleegkundigen en verzorgenden moeten leren omgaan met hun gevoelens van schaamte en onterechte verantwoordelijkheid (typisch gevoelens van slachtoffers). En de kwestie keer op keer serieus bespreken in het team (niet alleen lacherig onder koffie). En de eis moet duidelijk zijn: het (seksueel) geweld moet stoppen.

Mathilde Bos,
docent Verpleegkunde
Enschede